

NAJVEĆE ZAPOVIJEDI

(Mario Dučić, 28. kolovoza 2005.)

Prije nekog vremena čitao sam **Evangelje po Marku i u 12. poglavlju 30-31.** stiha zapele su mi za oko riječi za koje vjerujem vjerujem da su temelj svakoga zdravog kršćanina i crkve – dvije najveće zapovijedi:

"Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom pameti svojom i svom snagom svojom!" Druga je ova: 'Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!' Druge zapovijedi veće od ovih nema."

Thomas Lincoln, dok je umirao, rekao je svome devetogodišnjem sinu Abrahamu ove riječi: *"Abe, sada ću te ostaviti i neću se više vratiti. Želim da budeš dobar prema majci i živiš kako sam te podučio. Ljubi svoga nebeskog Oca i čuvaj njegove zapovijedi."*

Vjerujem da su mu te riječi pomogle da postigne ono što je kasnije postao – jedan od predsjednika SAD-a.

Vratimo se 1407 godina prije Krista na istočnu stranu rijeke Jordan otkud se jasno vidi Kaananska zemlja. Četrdeset godina lutanja, nevjere u Božja obećanja. Iza nas je generacija Božjeg naroda koja je lutala i umrla u pustinji. Iza sebe su ostavili Egipat, ali nikada nisu upoznali obećanu zemlju. I na toj istočnoj strani rijeke Jordan, Mojsije priprema sinove i kćeri te nevjerne generacije kako bi oni ušli u obećanu zemlju. Nakon povijesne lekcije u kojoj je naglašavao velika Božja djela, Mojsije još jedanput prelazi preko zakona.

Poruka je jasna. Zbog onog što je Bog učinio u prošlosti, Izrael je trebao imati nadu i dalje ga slijediti. Zbog onog što on očekuje, trebaju ga slušati. Zbog onog tko jest, trebaju ga ljubiti. Daje im srž zakona koja će im pomoći ući u obećanu zemlju i ostati vjernima u njoj:

"Čuj Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom! Riječi ove što ti ih danas naređujem, neka ti se urežu u srce. Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem; kad lijegaš i kad ustaješ." (Pnz 6.4-6)

1430 godina kasnije u Jeruzalemu, nakon što je Isus ušutkao saduceje kada su ga pitali o uskrsnuću, Pismo nam kaže da su se farizeji okupili oko njega:

"te ga jedan od njih, učitelj Zakona, upita s nakanom da ga kuša:" Učitelju, koja je najveća zapovijed u Zakonu? On mu odgovori: 'Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom!' To je najveća i prva zapovijed. Druga je toj jednaka: 'Ljubi bližnjega kao samoga sebe!' O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci." (Matej 22.35-40)

Vjerujem da su ove zapovijedi ne samo ključne za Zakon i proroke nego i za našu današnju vjeru i postojanost. Jer crkvo, ako ne ljubimo Gospodina Boga svoga, sve je ostalo nemoguće!

Nemoguće je ući u obećanja koja Gospodin ima za nas osobno u svojoj crkvi u Hrvatskoj, nemoguće mu je vjerovati, nemoguće je biti oslobođen od grijeha i okova prošlosti, nemoguće je ljubiti ljude oko sebe.

Prije svega, rekao bih da mnogi kršćani znaju napamet ove stihove, ali je malo onih koji i razumiju što znači ljubiti Gospodina Boga svoga.

Ono što vidim kod novijih generacija je da se sve više obraćaju intelektualno, a kod starijih da su zaboravili Božje zapovijedi i tako postali religiozni. Izgleda kao da je njihova vjera utemeljena na nekakvim skupovima pravila po kojim će postati dobri ljudi te se osloboditi poroka i stare naravi ili time doći do kraja svoje vjere. Mnogima je kršćanstvo samo još jedno dodatno osiguranje.

Zatim vidimo mnoge kako promašuju bit kršćanstva. Umjesto da dođu Gospodinu, misle da će pomoć naći u raznim govornicima, konferencijama ili seminarima koji će

im obnoviti vjeru. Da je rješenje u novoj vezi ili prijateljstvu, onda ne bi vrijedile ove dvije najveće zapovijedi u kojima leži pravi život i pravi smisao kršćanstva.

Zato mnogi nakon nekoliko godina otpadaju od Gospodina jer su ga prestali ljubiti svim svojim bićem.

Crkve se dijele, postaju hladne, pune su ogovaranja, zavisti, svakovrsne tjelesnosti, standardi se spuštaju upravo jer više ne ljube Gospodina Boga svoga. Vjerujem, ako se vratimo ovim dvjema zapovijedima, moći ćemo vidjeti Božja djela u svojim osobnim životima i životu svoje crkve.

Kao prvo, želim reći da ljubav prema Gospodinu nisu samo nekakvi topli osjećaji nego voljna poslušnost. Mnogi su danas slušaoci ali ne i izvršioци Riječi.

Zbog tog nerazumijevanja imate više problema. Jedni kada prestanu osjećati ljubav prema Bogu, počinju razmišljati da ih je Bog ostavio. Drugi pak vrše njegovu Riječ i žele mu ugoditi, ali isto tako zbog osjećaja gube pouzdanje.

Ili pak imate one koji čuju riječi, pamte ih napamet, pišu u svoje tekice, odlaze na razne seminare, ali ne razumiju koncept poslušnosti. Vole samo slušati, podučavati, ali ne i vršiti.

U **Pnz 6.4** prva riječ je: "Slušaj...". Na hebrejskom je riječ *shema* što znati čuti u smislu poslušati. Vidite, Mojsije ih nije samo htio podučiti o prioritetima vjere i ljubavi prema jedinom Bogu, nego je htio i sačuvati njihovu vjeru.

Nažalost, kako je vrijeme prolazilo, ispravno razmišljanje *shema* sa svojom duhovnom primjenom više nije bilo razumljivo od strane Božjeg naroda.

U **Zahariji 7.11-13** čitamo da Božji narod više nije htio poslušati: "*već prkosno okrenuše leđa; zatisnuše uši da ne bi čuli; otvrdnuše srcem kao kremen da ne bi čuli Zakon i riječi koje im je slao Jahve nad Vojskama, svojim duhom preko drevnih proroka.*"

Isto tako je i Jakov rekao da budemo "izvršiooci riječi, a ne samo slušaoci koji zavaravaju samo sebe!" (Jk 1.22).

Danas postoji ogromna vojska kršćana koje nije prevario sotona, nego su sami sebe prevarili jer ne vrše Božje Riječi. Podučavaju, uče napamet, sve znaju, sa svim se slažu, ali u svom životu je ne primjenjuju.

Temeljni je problem taj da nisu vršili zapovijed. Danas postoji širom svijeta mnoštvo educiranih pastora i učitelja koji su završili teološke škole i biblijske institute, ali ne ljube Gospodina Boga svoga svim svojim srcem, dušom i umom svojim te tako samo postaju ruglo istinskom kršćanstvu.

Jedno od najvećih obeshrabrenja koje može imati svaki iskreni propovjednik evanđelja je kada propovijeda Božju Riječ s neba, a Božji narod jednostavno ne reagira, ne sluša. Njima je to samo jedno od mnogih nedjeljnih bogoslužja. Sebičan, pokvaren narod koji samo razmišlja o svojim potrebama, a ne o potrebama Gospodina ili drugih ljudi.

Crkvo, vaši i moji problemi ne mogu biti riješeni novim metodama, knjigama, pristupom, seminarom ili gostom propovjednikom.

Problem naše hladnoće, zavisti, tjeslesnosti i neposlušnosti jedino se može rješiti tako da ga istinski ponovo ljubimo. To nije ljubav kakvu mi najčešće zamišljamo u svojoj ili crkvenoj obnovi: *"O kad bih samo skakao kao prije, plesao u crkvi...kada bih samo više govorio u jezicima te istjerivao zle duhove kao nekoć, kad bi mi se vratili oni osjećaji od Božje prisutnosti od koje sam je ježio..."*.

Istinska ljubav prema Bogu usmjerava našu volju i pronalazi radost u njemu.

Ustvari, kada je Isus u **Evandjelju po Marku** odgovorio književniku i citirao najveću zapovijed rekavši: "Ljubi", upotrijebio je grčku riječ *agapao*, što prevodimo s ljubiti, ali isto tako riječ ukazuje na usmjerenje naše volje u pronalasku radosti u nečemu ili nekome.

Koliko samo vidite kršćana kako su predani svojim karijerama i poslovima. Volja im je usmjerena na diplomu, stan, kuću, novi auto, mobitel, novu majicu, nove hlače, cipele. Naporno rade i predani su kako bi to dostigli jer im je to vrhunac radosti. Ali nažalost kada dođe vrijeme davanja, odlaska na molitvu, žrtvovanja vremena i talenata za Gospodina, postaju nekako tužni, a razlog tome je da nemaju u sebi voljne ljubavi prema Gospodinu. On im nije radost nego stvari koje in Bog daje. Jedan je nepoznati autor rekao da je "želja ljubavi dati, a želja požude dobiti."

Možda će takvi ljudi dolaziti u crkvu i obavljati nužne stvari kako bi ih drugi zamijetili, ali više nisu zaljubljeni u svog zaručnika. Njihovo srce ne pripada Gospodinu.

Zato se možemo pitati što ustvari znači ljubiti "Boga svoga svim srcem svojim"?

Grčka riječ je *kardia* koju prevodimo sa srce. Ali ta riječ ne označava samo naše tjelesno srce, nego ona opisuje čovjekovu mentalnu i moralnu aktivnost uključujući ujedno i umne i emocionalne elemente. Drugim riječima, srce se upotrebljava na prenesen način kako bi se opisali tajni izvori nečijeg života.

Crkvo, gdje su vaši izvori? Ljubite li Boga svom mentalnom i moralnom aktivnošću uključujući um i emocije?

Znate što, mi ponekad previše filozofiramo oko ljubavi dok je ustvari ljubav prema Bogu vrlo uočljiva. Ljubav prema Bogu ne očituje se samo u crkvi nego u našem svakidašnjem životu.

Kod takve osobe, koja ljubi Gospodina, moralni karakter, emocije i um stalno su uključeni s Gospodinom.

Gori li čitavo vaše biće za Gospodina i njegovim djelima? Jesu li su nam uši otvorene i jesmo li spremni poslušati što čujemo ili smo otvrdnjeli srca? To i jest razlog zašto danas kršćani spuštaju standarde i postaju kao svijet, jer ne ljube Boga. Samo su izvana pobožni.

Među nama vlada generacija za koju je Isus rekao da će *"ušima slušati, a neće razumjeti; očima će gledati, a neće vidjeti. Jer je odrvenjelo srce ovog naroda; uši mu otvrdnule, oči se zatvorile – da očima jednom ne vidi, da ušima ne čuje i srcem ne razumije, pa da se ne obrati i da ga ne ozdravim."* (Mt 13.14-15).

U Bibliji nam je jasno opisano da ljubiti znači držati njegove zapovijedi.

U svojoj Drugoj poslanici apostol Ivan u 6. stihu jasno je rekao: *"Ljubav se sastoji u tome da živimo prema njegovim zapovijedima"*.

Sam Isus je rekao: *"Ako me ljubite, vršit ćete moje zapovijedi"* (Iv 14.15).

"Tko pozna moje zapovijedi i vrši ih, taj me ljubi." (Iv 14.21)

"Ako me tko ljubi, držat će moju riječ, i moj će ga Otac ljubiti; k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti." (Iv 14.23)

Što znači ljubiti ga "svom dušom svojom"?

Grčka riječ za dušu je *psuche*. Ta riječ ima različita značenja, ali najčešće je povezujemo sa sentimentalnim elementima kod čovjeka, tj. s osjetilima po kojima čovjek osjeća, želi ili shvaća.

Znate, mi u crkvi imamo jedan čudan izraz koji smo sami izmislili, a to je "duševna molitva". Drugim riječima, mi njime želimo opisati jednu manipulativnu i tjelesnu molitvu. Ali zar nije lijepo vidjeti kada netko plače i nariče za grijesima i stanjem Božjeg naroda?

Meni je naljepše vidjeti novoobraćenike, a i one starije kako doživljavaju Isusa. Osobno sam nekad i zavidan, ali stvar je u tome da ga oni ljube svim svojim što imaju i to se manifestira u njima. Na nama koji smo religiozni više nema ni nema suza ni emocija. Stojimo kao drvene klade s naučenim molitvama bez prave ljubavi prema Gospodinu.

Onda ih čak i optužujemo da su duševni! I da će jednog dana postati zreliji (čitaj "hladniji").

Crkvo, želim reći da nema više onoga pravog razdiranja srđaca i poniznosti. Više ne možemo ni reći da imamo dojam od Gospodina ili da nam je nešto Gospodin ukazao, a najčešće se ismjeujemo takvim svjedočanstvima, ili jednostavno kažemo: „Amen“, ali u srcu sumnjamo ili zavidimo, a razlog je taj jer više voljno ne ljubimo Gospodina.

Što je s umom?

Grčka riječ za um je *dianoia*, a ukazuje nam na razumijevanje, intelekt. Isto tako označava moralnu spoznaju.

Npr. kada apostol Pavao u **Poslanici Efežanima 2.3** govori o "samovoljnom mišljenju" u kontekstu tjelesnih požuda, koristi tu istu riječ. S druge strane, ona ima i pozitivnu konotaciju kod apostola Petra kada u svojoj **Prvoj poslanici** govori u dobrom kontekstu, a to je da obnovljeni um treba biti "opasan": "*Zato opasite svoje bokove, to jest svoj um, budite trijezni...*" (**1 Pt 1.13**).

Je li vaš um samovoljan (perverzija, nemoralnosti), ispunjen raznim nekontroliranim požudnim, zlim i pokvarenim mislima, ili je opasan, trijezan i obnovljen?

Svakako ne možemo ljubiti Boga svojim umom ako ga nismo opasali i obnovili Božjom riječju, čistoćom i svetosti, dobrim i iskrenošću. Apostol Pavao jasno je rekao što treba biti sadržaj naših misli: "*Uostalom, braćo, sve što je čestito, što je dično, što je pravedno, što je nevino, što je ljubezno, što je na dobru glas, i sve što je kreposno i hvale vrijedno, to neka bude sadržaj vaših misli!*" (**Fil 4.8**)

Ako vam je um ispunjen najnovijim filmovima, svjetovnim pjesmama, perverzним slikama, onda je nemoguće ljubiti Boga svim svojim umom. Ljudi gledaju razne saponice u kojima vlada prevara, laži i zavisti i onda se čude kako su im misli pune nevjere, nepovjerenja i raznih negativnih misli prema Bogu i drugim ljudima.

Čime ispunjavaš svoje misli? Klevetom, ogovaranjem, negativnošću, svijetom ili Božjom riječi, kršćanskim knjigama, dobrim i kvalitetnim razgovorima? Kako ćeš ljubiti Boga svojim mislima ako nisu obnovljene?

Što znači ljubiti Boga "svom snagom svojom"?

Grčka riječ u ovom tekstu je *ischus*, a opisuje posebno fizičku snagu kao darovitu ili talentiranu. Isto tako može značiti - imati zdravlje.

Koliko samo trošimo svoju snagu na beznačajne stvari? Stvari koje nemaju vječne vrijednosti. Mnogi će upotrijebiti svoju snagu i darovitost kako bi došli do materijalnih dobara ili određenih pozicija koje će im pogodovati u životu, a koliko malo snage i mogućnosti troše na Božje Kraljevstvo.

Ako imate mogućnost utrošiti snagu na Božje stvari, to znači ljubiti ga svom snagom svojom. Ako imate mogućnosti dati svoje vrijeme, darove, talente i financije Gospodinu, to znači ljubiti ga kako treba.

Ali nažalost, ono što mi danas dajemo uvijek je ono što preostaje. Molimo kada sve obavimo, pomožemo ako slučajno nađemo vremena, a dajemo ono što nam preostaje za Božje Kraljevstvo, a ne ono što je prvo. Zapravo, koristimo snagu za svoj, a ne Božji život!

Sada se želim osvrnuti na drugu najveću zapovijed koja je ujedno povezana s prvom, a ta je – "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe"! (Mk 12.31).

Kad bismo ljubili i brinuli se za ljude oko nas kao za same sebe, puno bi toga bilo riješeno. Zato što ne ljubimo Gospodina, crkva postaje sebična, puna razdora, zavisti, podjela i ljubomore, gladnih i sitih. Kažemo da smo jedno tijelo, ali djelima to niječemo.

Što znači "ljubiti sebe"?

Mnogi misle da je krivo ljubiti sebe, ali ako je tako, onda ni nemamo razloga ljubiti druge. Iako možemo imati lošu sliku o sebi, još uvijek sami sebe nahranimo i dobro se obučemo. Pobrinemo se da imamo gdje spavati i ne dopuštamo da nas netko prevari ili ozlijedi. I ljutimo se ako netko želi uništiti naš brak.

Eto, upravo takvu vrstu ljubavi trebamo imati prema bližnjima.

Znamo li da je netko gladan ili žedan ili u potrebi, a ne želimo mu pomoći? Zanima li nas socijalna pravda? Ljubiti druge kao sebe same znači aktivno nešto učiniti za druge. I znate što, ljudi koji su usmjereni na druge, najčešće nemaju problema s lošom slikom o sebi.

Ljubiti druge kao sebe same je zapovijed, a ne opcija. Znače, ponekad smo čudni...sebi ćemo napraviti najbolje, kupiti najbolje, nahraniti se najkvalitetnije, a kad trebamo učiniti nešto za drugog, onda kalkuliramo ili kažemo da ne možemo, ili da nemamo vremena ili kupimo i dajemo nešto najlošije.

Sebi kupimo najbolju stolicu, a kada dođe vrijeme da nešto kupimo za crkvu, onda bi htjeli kupiti najlošije. Zanimljivo je kako ćemo se brzo pobrinuti za sebe, a ne za tuđe potrebe. Ali braćo i sestre, mi nemamo opcije. Nama je dana zapovijed i moramo je poslušati inače nam ostaju riječi Gospodina Isusa Krista:

"Idite od mene, prokleti, u oganj vječni što je pripravljen đavlu i anđelima njegovim! Jer bijah gladan, i ne dadoste mi jesti, bijah žedan, i ne dadoste mi piti; bijah putnik, i ne primiste me; go, i ne obukoste me; bolestan i u tamnici, i ne pohodiste me." Tada će mu oni reći: "Gospodine, kad te vidjesmo gladna, ili žedna, ili kao putnika, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici, i ne pritekosmo ti u pomoć? On će im odgovoriti: Zaista, kažem vam, ni meni niste učinili koliko ste učinili jednomu od ovih najmanjih. Ovi će otići u muku vječnu, a pravednici u život vječni." (Mt 25.41-46)

I na kraju želim reći da sve naše molitve, davanja, služenja i druge žrtve ništa ne vrijede ako ne držimo ove dvije zapovijedi.

"Njega ljubiti svim srcem, svim razumom i svom snagom, a bližnjega ljubiti kao samog sebe, to više vrijedi nego sve paljenice i druge žrtve." (Mk 12.33)

Apostol Pavao jasno je rekao u **Poslanici Korinćanima** u 13. poglavlju da ako ljubavi nemamo, onda smo *"mjed što ječi ili cimbal što zveči"*.

Drugim riječima, ljubav prema Bogu i bližnjima važnija je u crkvi od duhovnih darova. Velika vjera, djela predanja i služenja te čudesa malo što čine bez ljubavi. Na kraju krajeva, iako ljudi imaju razne darove, ljubav je omogućena svakome.

Crkvo, ništa bez ljubavi prema Bogu i bližnjima – to su dvije najveće zapovijedi i nama večeras ne ostaja nikakva opcija. Ne možemo birati, nego se trebamo voljno i aktivno promijeniti, inače ćemo razgnjeviti Gospodina kao što je Izrael činio u Zaharijino vrijeme.

Budući da nisu poslušali, *"Jahve nad Vojskama se silno razgnjevio" (Zah 7.12). "I zato, kao što je on zvao a oni ga ne slušaše, tako su sad oni zvali a ja ih nisam slušao – riječ je Jahve nad Vojskama. I razmeo sam ih među sve narode kojih ne poznavahu, a zemlja iza njih bi opustošena, te nitko njome nije prlazio niti se vraćao. Tako su zemlju blagostanja obratili u pustoš!" (Zah 7.13-14)*

To je ono što će se i nama dogoditi ako ne slušamo i ne vršimo njegove zapovijedi, a znamo da njegove zapovijedi nisu teške. Bog nas više neće slušati, a naši životi bit će posve uništeni. Crkva umjesto mjesta života, ljubavi i jedinstva bit će mjesto smrti, mržnje i razdora.

Brate, sestro, dragi prijatelji, ako se odlučimo voljno pokajati i vršiti ove dvije najveće zapovijedi u snazi Svetog Duha i milosti koju nam daje Gospodin, ostaje nam obećanje Isusa Krista koje je dao i književniku: *"Nisi daleko od kraljevstva Božjeg"*.

Ako vršimo njegove riječi, naša će ljubav tako doći do savršenstva i ponovno ćemo doći do pravog života koji je jedino u Gospodinu Bogu našem. Ono što je umrlo, oživjet će, stare navike i grijesi bit će slomljeni i iskusit ćemo moćnu ruku Gospodina Isusa Krista.

Apostol Ivan jasno je rekao: *"Ali tko god vrši njegovu riječ, uistinu, u tome je do savršenstva došla ljubav Božja. Po tome znamo da smo u njemu. Tko tvrdi da ostaje u njemu, taj mora tako živjeti kako je on živio. Ljubljeni, ne pišem vam novu zapovijed, nego staru zapovijed koju ste primili od početka. Ta stara zapovijed jest riječ koju ste čuli." (1 Iv 2.6-7).*

"A sada, Gospodo, molim te – ne kao da bih ti pisao neku novu zapovijed, nego samo onu koju smo imali od početka – da ljubimo jedan drugoga! Ljubav se sastoji u tome da živimo prema njegovim zapovjedima." (2 Iv 5,6)

Ljubiti Gospodina i ljubiti bližnje je rješenje za nas! To je rješenje za svakog pojedinca i za svaku crkvu!